

Capitulum tertium de ortu et occasu signorum. de diuersitate
dierum et noctium. et de diuersitate climatum.

Signorum autem ortus et occasus
duplex accipitur. quoniam quatuor ad poetas et quatuor ad astrono-
mos. Est igitur ortus et occasus signorum quod ad poetas triplex
scilicet cosmicus. chronicus et elyacus. Cosmice enim ortus siue mudan⁹ est
quoniam signum vel stella supra horizontem ex parte orientis de die ascendit. Et
liber die artificiali sex signa orientantur. tamen astronomice signum illud
dicitur cosmice oriri cum quod in quo sol mane oritur. Et huius ortus proprius et princi-
palis et quotidianus dicitur. De hoc ortu exemplum in georgicis habetur
tunc ubi docetur satio fabarum et milij in vere sole existente in tau

ro sic **C**adidus auratis aperit cū cornibz annū **Taur**⁹ z aduerso ce/
dēs canis occidit astro **O**ccasus ꝑo cosmic⁹ ē respectu oppōnis. s.
qñ sol orit cū aliq̄ signo cui⁹ signi oppositū occidit cosmice. De h̄
occasu d̄r ī georgiis vbi docet satio frumētī ī sine autūni sole exīte
ī scorpione q̄ cū oriat sole taurus signi eius oppositū vbi sunt pleia
des occidit. sic **A**nte tibi eoe atlantides abscondantur **D**ebita. q̄/
sulcis cōmittas semina

Hoc ē caplm̄ tertiū tractat⁹ toti⁹ ī q̄ autor ꝑmo determinat de ortu z
occasu signoz. ibi. **S**ignoz at orit. scdo de diuersitate noctū z diēū
ibi. **N**otādū q̄ sol tēdēs **P**rimū diuidit ī duas ptes. eo q̄ duplici
via ortū z occasum signoz exponit. **N**ā ꝑmo determinat de ortu z oc/
casu signoz fm̄ poetas. **S**cdario de ortu z occasu fm̄ astronomos.
Scdm̄ poetas ī tres orit⁹ z occasus sub diuidit s. ī cosmicū ortū. chro/
nicū z eliacū. **N**ota circa lram̄ **O**rit⁹ d̄r cosmic⁹ a cosmos grece qd̄
ē mūd⁹ latine. ide d̄r cosmic⁹ orit⁹ q̄si mūdān⁹ orit⁹. **P**reterea ī lra an/
tonomatica. p̄ excellētiā. nā d̄r ab anti qd̄ ē ꝑ z onoma qd̄ ē nomē
z thetis positio q̄si ꝑria z ip̄ propria positio nois p̄ noie. **E**t ita lz ī
q̄libet die singula signa zodiaci oriant. attñ ip̄ proprie loquēdo vlt p̄
quādā excellētiā illd̄ signū d̄r oriri cosmicē qd̄ radijs illustrat sola/
ribz. **P**reterea d̄r ī lra cadid⁹. qz cū cadid⁹ taur⁹ vt vult **E**uripedes
Europā ī colūmē trāsuērit cretā vt exinde ꝑmū sumeret iter astra
d̄r eē p̄litur⁹. **V**t alij volūt **E**uropa cū ī bonē sit p̄uersa vt **J**up/
piter ei satul facere videret iter sidera eā p̄stituit mutatā ī tauz. **H**ē
nota triplex ē canis. maior q̄ vocat alhaboz. minor algomeysa z am/
bo s̄ki cācro ꝑmi mobil⁹ z ab eis dies caniculares nomē sumūt. ter/
ti⁹ canis de q̄ **V**irgilij carmina canūt ē ī scorpione. **Q**uicqd̄ tñ sit
mag⁹ astrologicē loquēdo sunt tñ duo canes celestes q̄ sunt iter si/
dera tauri z geminoz. canis videlz vt dictū ē alhaboz z algomey/
sa. **C**ū em̄ lucet taurus sole ī ip̄o exīte. tūc canis. s. alhaboz prius
tauro occidit elyace. p̄pter accessum solis ad eū. **I**nsup. cū d̄r. **A**nte
tibi eoe zc. **A**tlantides fabulo se dicūt septē stelle q̄ sunt circa tauz
rum. z fuerūt septē filie cuiusdam regis orientalis. videlz atlantis
quas genuit ex pleone oceani ide dicunt pleyades. **E**t lz nūero se/
ptē dicūt. nemo tñ amplius q̄ sex videre p̄ cuius cā est. qz sex cum
imortalibz cubuerūt z vna cū mortali q̄ nō videt. tres em̄ cū ioue
due cū neptuno z vna cū marte septima sūꝑhi vꝑoz demōstrat. **D**i

euntur etiam eoe quasi orientales. q̄a ex regione orientali p̄cessere.
Inde eous eoa eoum adiectiue ꝛc.

Chronicus ortus siue temporalis est q̄n signū vel stella post so-
 lis occasum supra orizontē ex pte oriētis emergit chronice. s. ex no-
 cte ꝛc. tpalis. q. tps mathematicoz nascit cū solis occasu. De h̄ or-
 tu habemus in **Q**uidio de ponto. vbi ꝓqueritur morē exiliū sui di-
 cens. **L**um sumus in ponto cum frigore cunq; sagittis. **Q**uattuor
 autūnos pleias orta facit. **S**ignificās ꝓ quattuor autūnos q̄tuoꝝ
 annos transisse postq̄ missus erat in exiliū. **S**ed **U**irgiliꝝ voluit in
 autūno pleiades occidere. q̄ ꝓtrarij vidētur. **S**ed rō huius ē q̄ fm
Uirgiliū occidit cosmice. fm **Q**uidium oriūtur chronice. qd̄ bene
 ꝓstringere eodē die. **S**ed d̄nter tñ. qz cosmicus occasus est respe-
 ctu t̄pis marutini. **C**hronicus ꝓo ortus respectu vesptini est **C**hro-
 nicus occasus est respectu oppositionis. **U**n̄ **L**ucanꝝ sic inq̄t. **T**unc
 nox thessalicas vrgebat parua sagittas.

Dic autor determinat de ortu atq; occasu chronico siue tpali.
 ortūꝝ chronici auctoritate poetica affirmans. **D**einceps dubiū re-
 mouet ex eo q̄ **U**irgiꝝ dixit pleyades in autūno occidere. **Q**uidius
 ꝓo orti. **N**ota ortus chronicus d̄r a chronon grece qd̄ est tps latine
Un̄ chronica ꝛc. ē liber in q̄ actus scribunt tēporales.

Mē in littera. tūc nox ꝛc. **L**ucanꝝ de ortu chronico lz mentōem
 faciat atq; eius ꝓma intētio est de occasu chronico. eo q̄ talis occa-
 sus fuit causa ortus chronici. **N**ota circa lrām thessalicas sagit-
 tas. **P**rotus noie **E**uphemes alij **L**ion musaz nutricis filiꝝ studio-
 sus fuit. celerrimis in siluis gratia venatōis. acutissimꝝ in musis gra-
 tia delectatōnis. **P**ro quo musē **J**oui supplicabāt vt in aliq̄ astro-
 rū numero eū collo caret. h̄ domicilium in monte helicone habuit
 in vna ꝓtice parnasi thessalie puincie in qua equos frenis ꝓmo do-
 muit sup̄ dorsa eoz sedēs vnū corpus esse videbat superior ꝓs h̄o
 inferior equus ꝓpter qd̄ centaurus fictus est ꝛc. ita cū arcu inter sīde-
 ra locatus **U**nde **T**hessalice sagittarius est vocatus

Eliacus ortus siue solaris est q̄n signū vel stella videri ꝓt ꝓ elon-
 E i.

gationē solis ab illo. qđ p̄us videri non poterat solis p̄pinq̄tate
Exemplū hui⁹ ponit **Quidius** in libro de falsis sic. **Jam** leuis obliq̄
 subsedit aquarius vna. **Et Virgili⁹** in georgicis **Gnosiaq;** ardētis
 excedat stella corone. **Que** iuxta scorpionē existēs nō videbat̄ dum
 sol erat in scorpione **Occasus** eliacus est qñ sol ad signūz accedit. ⁊
 illud sua p̄ntia ⁊ luminositate videri nō p̄mittit **Hui⁹** exēplū est in
 ḡsu p̄misso. s. **Taurus** ⁊ aduerso cedēs canis. occidit astro

¶ **Dic** autor de ortu ⁊ occasu eliaci determinat dicta sua poetica
 affirmās auctoritate **Et** d̄r ab elia qđ ē sol. qz talis or⁹ sit in p̄para
 tione ad solē. **Nota** circa lrām gnosia. ⁊c. xantus. vt legif̄ fuit rex
 crete. hic ex **Europa** genuit filiū **Minos** noic qđ dū rex fact⁹ in cre
 ta **Gnosum** inhabitauit ciuitatē cui erat filia **Ariadne** qđ dono ac
 cepit a venere coronā aureā p̄ciosis lapidibz decoratā ⁊ a vulcano
 fabricatā qđ corona demū inter sidera ē collocata huic iter alias stel
 las ē vna lucidior **Gnosia** a gnosio vrb. vt supra vocata est

¶ Sequitur de ortu et occasu signorum put sumunt astronomi. et primum
 in sphaera recta. Sciendum est quod tam in sphaera recta quam obliqua ascendit equi-
 noctialis circulus semper uniformiter. scilicet in temporibus equalibus equales arcus ascen-
 dunt. Notus enim celi uniformis est et angulus quem facit equinoctialis
 cum horizonte obliquo non diuersificatur in aliquibus horis. Partes vero zodi-
 aci non de necessitate habent equales ascensiones in utraque sphaera. quia
 quanto aliqua zodiaci pars rectius oritur. tanto plus temporis po-
 nitur in suo ortu. Duius signum est. quia sex signa oriuntur in longa
 vel breui die artificiali. similiter et in nocte

¶ Notandum igitur quod ortus vel occasus alicuius signi nihil aliud est quam
 illam partem equinoctialis oriri quam oritur cum illo signo oriente vel ascendente
 supra horizontem vel illam partem equinoctialis occidere quam occidit cum al-
 tero signo occidente. id est tendente ad occasum supra horizontem.

¶ Signum autem recte oriri dicitur cum quo maior pars equinoctialis oritur. ob-
 lique vero cum quo minor. Similiter etiam intelligendum est de occasu

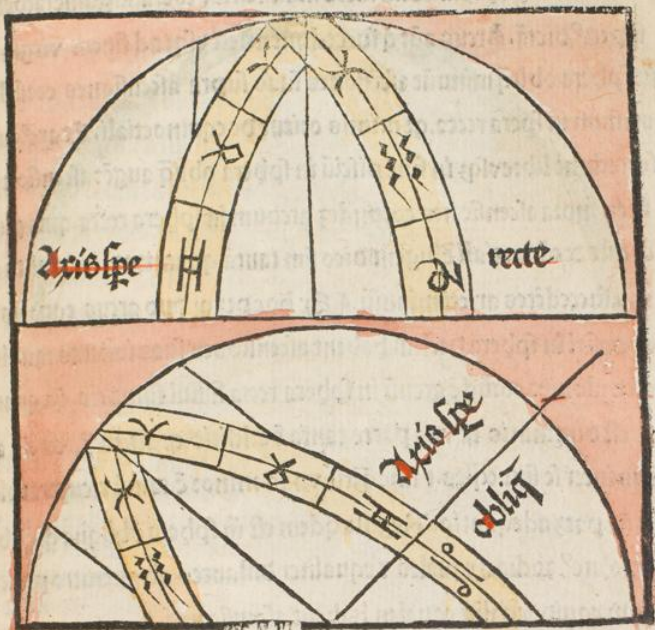
¶ Et est sciendum quod in sphaera recta quattuor quartae zodiaci inchoatae
 quattuor punctis. duobus scilicet solstitialibus et duobus equinoctialibus aequales
 suis ascensionibus. id est quatuor temporibus sumuntur quarta zodiaci in suo ortu in tan-
 to tempore quarta equinoctialis illi terminatur per orientem. Sed tamen partes illarum quartarum
 variantur. neque habent equales ascensiones. sicut iam patebit. Est enim regula quod
 libet duo arcus zodiaci equales et equaliter distantes ab aliquo quattuor punctorum
 iam dictorum equales habent ascensiones. Et hoc sequitur quod signa opposita
 equales habent ascensiones. Et hoc est quod dicitur lucanus loquens de processu
 Atonis in libyam versus equinoctialem. Non obliqua meant nec thaurorum
 rectior exit Scorpius. aut aries donat sua tempora libere. Aut astra
 iuba lentos descendere pisces. Par geminis chiron. et idem quod
 E ij

charcinus ardens. **D**umidos egoceros. nec plus leo tollitur vna.
Dic dicit **V**ucanus q̄ existentibus sub equinoctiali signa opposita
 equales habent ascensiones 7 occasum. **O**ppositio autem signoz
 habetur per hunc versum. **E**st li. ari. scor. tau. sa. gemi. capri. cancri
 a. le. pis. vir. **E**t notandum q̄ non valet talis argumentatio. **I**sti
 duo arcus sunt equales 7 simul incipiūt oriri. 7 semper maior pars
 oritur de vno q̄ de reliquo. 7 ergo ille arcus citius perorietur cuius
 maior pars semper oriebatur. **I**stantia huius argumentatōis manife
 sta est in partibus predictarum quartarū. **S**i enim sumatur quar
 ta pars zodiaci que est a principio arietis vsq̄ ad finem gemino
 rum semper maior pars oritur de quarta zodiaci. q̄ de quarta eq̄
 noctialis sibi conterminali. 7 tamen ille due quarte simul perorun
 tur. **I**dem intellige de quarta zodiaci q̄ est a principio libre vsq̄ ad fi
 nem sagittarij. **I**tem si sumatur quarta zodiaci q̄ est a principio
 cancri vsq̄ in finē s̄ginis semp maior pars oritur de quarta eq̄nocti
 alie q̄ de quarta zodiaci illi p̄terminali. 7 tñ ille due quarte simul
 peroriūtur. **I**dem intellige de quarta zodiaci que est a p̄mo p̄cto
 capricorni vsq̄ ad finem piscium.

Postq̄ autor determinauit de ortu 7 occasu signozum quo ad
 poetas. **C**onsequēter determinat de ortu 7 occasu s̄m q̄ sumūt astro
 nomi. **E**t p̄mo intentum suū p̄mittendo ostendit qd sit ortus. 7
 qd occasus. qd rectus ortus. 7 qd obliquus. ibi **N**otandū autē. q̄
 ortus rē. **S**ecūdo in s̄phera recta q̄ ad ortū rectū v̄ ascensionē rectā
 signoz. ibi. **E**t est sciendū. **T**ercio ponit regulā 7 oppositōem signo
 rū. ibi **E**st autē regula. **Q**uarto mouet instantiā. ibi. **E**t notandū q̄
 nō valet talis argumentatio rē.

In s̄phera auro
 quālibet ascensionē
 nis equinoctialitō q̄
 vsq̄ in finem huius o
 minali. **S**i alia mo
 noctialis. **P**artes
 nis. qm̄ in illa medi
 hinc vsq̄ in s̄p̄ maio
 illa moderates simul
 tant zodiaci q̄ est a p̄
 lio p̄ vsq̄ de eq̄nocti

In sphaera autem obliqua siue declinat duae medietates zodiaci ad e
 quant suis ascensionibus. **M**edietates dico que sumuntur a duobus pu
 ctis equinoctialibus. quia medietas zodiaci que est a principio arietis
 usque in finem virginis oritur cum medietate equinoctialis sibi conterminali.
Sicut alia medietas zodiaci oritur cum reliqua medietate equinoctialis.
Partes autem illarum medietatum variantur secundum suas ascension
 nes. quoniam in illa medietate zodiaci. que est a principio arietis usque in
 finem virginis siue maior pars oritur de zodiaco quam de equinoctiali. et tamen
 ille medietates simul peroriuntur. **C**onuerso contingit in reliqua medie
 tate zodiaci. que est a principio libere usque ad finem piscium. siue enim ma
 ior pars oritur de equinoctiali quam de zodiaco. et tamen ille medietates simul per
 E iij.

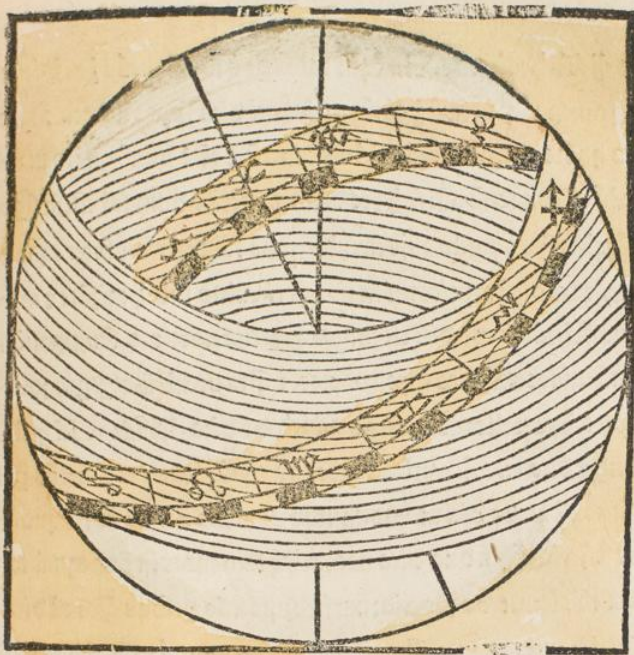
oriunt. **U**n hic p^oz instātia facta manifestior cōtra argumētatōem
superi^o dictā. Arcus autē q̄ succedunt arietī vsqz ad finem virginis
in sphaera obliq̄ minuūt ascēssiones suas supra ascēssiones eorūdez
arcuum in sphaera recta. qz minus oritur de equinoctiali. **E**t arc^o qui
succedunt lib^o vsqz in finē pisciū in sphaera obliq̄ augēt ascēssionē
suas supra ascēssiones eorūdez arcuum in sphaera recta. quia plus
oritur de eq̄noctiali. **A**ugent dico s^om tantā quantitātē in quanta ar
cus succēdētēs arietī minuūt. **E**x hoc p^oz q̄ duo arcus equales et
oppositi in sphaera declinū habent ascēssiones suas iunctas equales
ascēssionibz eorūde arcuū in sphaera recta simul sumptis. q̄a quan
ta est diminutio ex vna parte. tanta ē additio ex altera. **L**icet em̄ ar
cus inter se sint eq̄les. tamē q̄tū vnus minor ē tantū recuperat ali^o
et sic patz adequatio. **R**egula q̄dem est in sphaera obliqua q̄ q̄libet
duo arc^o zodiaci equales z equaliter distantes ab alterutro puncto
rum equinoctialiū equales habent ascēssiones

Postqz autoz determinauit de ortu z occasu signoz in sphaera recta
p̄nt determinat de ortu z occasu signoz i sphaera obliq̄. **E**t p̄mo facit
h̄ de ortu z occasu medietatū zodiaci. **S**ecdo de ortu z occasu p̄tū il
laz medietatū z h̄ triplici regla siue figura. p̄ma ibi. **P**artes ar. scda
ibi. **A**rcus at̄ q̄ succedit. tertiā iducit p̄mo dū corollarū. ibi. **E**t h̄ p^o
q̄ duo arc^o. **T**ē nota p̄ tertiā regla. **A**scēssio i sphaera obliq̄ ē. 36. gra
duū h̄ itellige i sexto climate. **S**z ascēssio lib^o i eadē sphaera ē. 40. gra
duū z ille due ascēssioēs sil' diūcte faciūt. 76. grad^o. tāte sil' ascēssioēs
eorūde arcuū i sphaera recta sil' diūcte. qz ascēssio arietis i sphaera re
cta sil' diūcta ē. 28. graduū z totidē graduū ē ascēssio lib^o in eadem
sphaera cū sint eq̄les iter se vt dictū ē supra q̄ si simul iūgāt faciūt. 56
grad^o. p^oz q̄ veritas illi^o regle q̄ duo arc^o eq̄les z oppositi in sphaera
obliq̄ h̄nt ascēssioēs suas eq̄les ascēssionibz eorūde arcuū i sphaera re
cta sil' sumptis. eodē mō. pbat de alijs arcubz oppositis i sphaera obliq̄

Ex predictis etiā p^oz q̄ dies naturales sunt inequales. **E**t em̄
dies naturalis reuolutio equinoctialis circa terram semel cū tanta

zodiaci parte quātā interim sol p̄trāsit motu p̄prio p̄tra firmamē-
tum. **S**z cū ascēssiones illoꝝ arcuū sint inēq̄les. vt p̄tz p̄dicta tā
in sphaera recta q̄z obliq̄. ⁊ penes additamēta illaz ascēssionū p̄side-
rēt. dies naturales illi de necitate erūt inēq̄les. **I**n sphaera recta pro-
pter vnicā causā. s. p̄pter obliquitatē zodiaci. **I**n sphaera s̄o obliq̄
p̄pter duas causas. s. p̄pter obliq̄itatē zodiaci ⁊ p̄pter obliq̄itatē ho-
rizontis obliq̄. **T**ertia solet assignari cā centricitas circuli solis

Hec est tertia pars p̄ncipalis istius capituli tertij in q̄ autor de
diuersitate dieꝝ ⁊ noctū dēterminat ⁊ h̄z duas p̄tes. q̄ p̄mo dētermi-
nat de diuersitate dieꝝ naturalū. sc̄do de diuersitate dieꝝ artificiali-
um. ibi Notādum etiā q̄ sol ⁊c. **I**te nota circa h̄am nōnulli vole-
bāt dicere q̄ t̄m dies artificiales eēt inēq̄les ⁊ nō naturales. q̄ q̄li-
bet dies natural' constituit ex. 24. horis. vna āt hora nō excedit aliam
in tpe. Etā vulg' cōis s̄ tenet. **A**d s̄ Dubiū remouēdū. Inēq̄litatē
dieꝝ naturalū adducit quā trib' rōib' p̄bat vt patebit. **E**t quīs eti-
am error in dieb' naturalib' sensibilis nō p̄tingat q̄tū ad vulgum
Est t̄m maxime sensibilis ad astronomos q̄ h̄nt resoluere t̄pus vsq̄
ad minima. **S**ole em̄ existente in sc̄da medietate aquarij longior ē
dies natural' q̄z eo existēte in p̄ma medietate scorpiōis in tpe vni-
us medie hore quare ⁊c. **N**ota sc̄do. q̄ dies naturales sunt inēq̄-
les. duplex est cā. **P**rima. sol motu p̄prio in circulo suo ec̄trico mo-
uetur sp̄ q̄lieter. **I**n die videlz naturali equato p. 59. minuta. ⁊ 8.
sc̄da. **I**stis aut̄ minutis ⁊ sc̄dis in sphaera recta nō correspondēt equa-
les ascēssōes gradus eq̄noctialis q̄ vltra reuolutōem eq̄noctial' etiā
ozari debeat. **I**n p̄ncipio em̄ cancri ⁊ cap̄corni minutis sup̄radictis.
65. minuta correspondēt. **I**n p̄ncipio āt arietis ⁊ libe. 54. minuta. **E**t
q̄. 65. excedūt. 54. in. 11. minutis q̄re iuxta h̄ac rōem sole in cancro
vel cap̄ricorno existente dies natural' erit lōgior vltra diē naturalē
sole existente in arietē vel libra in. 11. minutis hore. 8. ⁊c. **S**ecūda cau-
sa inēq̄litatis diei naturalis est irregularis motus solis ad orbē si-
gnoꝝ. s. em̄ sol vt dictū est regularis in suo circulo describat arcus
atq̄. q̄ dicit' circulus est ec̄tricus q̄ ad orbē signoꝝ v' sup̄ alio cen-
tro posit'. ita q̄ in vna latere plus accedat ad orbē signoꝝ in alio
minus. **A**deo arcus irregulares vel inēq̄les in orbē signoꝝ describit
q̄ clar' in q̄rto cap̄to de motu solis oñdēt. **S**ol em̄ cū fuerit in p̄n-
cipio cap̄corni. 62. minuta in orbē signoꝝum in diē naturali equa-

In sphaera igitur recta cū orizon sphaere recte transeat p̄ polos
 mūdi diuidit oēs circulos istos in partes equales. Unde tāti sunt
 arcus dierum quanti sunt arcus noctiū apud existētes sub equino
 ctiali. Unde patet q̄ existētibz sub equinoctiali in quacūqz pte fir
 mamenti sit sol est sp̄ eq̄noctiū. In sphaera aut̄ declini orizon obli
 quus diuidit solum equinoctialē in duas partes equales. Unde
 quādo sol ē in alterutro punctoz eq̄noctialiū. tūc arcus diei equat̄
 arcui noctis. ⁊ est equinoctiū in vniuersa terra. Omnes vero alios
 circulos diuidit horizon obliquus in ptes inequales. ita q̄ in oibz
 circulis qui sunt ab equinoctiali vsqz ad tropicum cancri ⁊ in ipso
 tropico cancri maior ē arcus diei q̄ noctis. id ē arcus sup horizon
 f i

tem q̄ sub horizonte. **Unde** in toto tpe q̄ sol mouet̄ a p̄ncipio arie
tis p̄ cancr̄ vsq; in finē s̄ginis maiorant̄ dies supra noctes ⁊ tanto
plus quāto magis accedit sol ad cancrū. ⁊ tāto min⁹ quāto magis
recedit. **Conuerso** autē se h̄z de dieb; ⁊ noctib; dum sol est in signis
australib; **In** omnib; alijs circulis quos sol describit inter eq̄nocti-
alem ⁊ tropicū capricorni maior est circulus sub horizontē ⁊ minor
supra. **Unde** arcus diei est minor q̄ arcus noctis. ⁊ fm. p̄portōem
arcuū minorant̄ dies supra noctes. ⁊ q̄to circuli sunt p̄p̄inquoies
tropico hyemali tanto magis minorant̄ dies. **Unde** videt̄ q̄ si su-
mantur duo circuli equidistantes ab eq̄noctiali ex diuersis p̄tib;
quātus est arcus diei in vno. tantus est arcus noctis in reliquo. **Et**
hoc seq̄ videt̄ q̄ si duo dies naturales sumantur in āno equaliter re-
moti ab alterutro eq̄noctiorum in oppositis p̄tibus q̄tra est dies ar-
tificialis vnius. tanta est nox alterius ⁊ conuerso. **Sed** hoc est q̄-
cum ad vulgi sensibilitatē in horizōtis fixione **Ratio** em̄ p̄ adēptio-
nem solis p̄tra firmamētū in obliquitate zodiaci verius d̄iudicat.
Quanto q̄dem polus mundi magis eleuat̄ supra horizontē. tanto
maiores sunt dies estatis q̄n sol est in signis septentrionalib;. **Sed**
est ecōuerso quādo est in signis australib;. tanto em̄ magis minorā-
tur dies supra noctes.

Preambulo p̄missō autor in h̄ loco de diuersitate dieꝝ artificiali
alium atq; noctiū determinat tam in sphaera recta q̄ obliqua. **Pri-**
mū ibi. **In** sphaera igit̄ recta. **Secūm** ibi. **In** sphaera aut̄ declinā ⁊c.
¶ Nota in sphaera recta. lz sit diuersitas dieꝝ artificialiū ⁊ noctium
vt facilt̄ ex diuersitate dieꝝ naturaliū accipit̄. nō t̄n̄ sensibilis ē. ideo
saris b̄n̄ d̄t̄ autor in l̄ra q̄ sub eq̄noctiali est eq̄litas diei ⁊ noctis s̄
¶ Notandū etiā q̄ sex signa q̄ sunt a p̄ncipio cancri p̄ libram vsq;

In finē sagittarij habent ascēſiones ſuas in ſphera obliqua ſimul iūctas maiores aſcēſionibꝫ ſex ſignoz que ſunt a principio capricorni p arietē vſqꝫ ad finem geminoꝝ. **Unde** illa ſex ſigna pꝫ dicta dicuntur recte oriꝫ. iſta vero ſex oblique. **Unde** Vergilius **Recta** meant obliqua cadunt a ſidere cancri **Donec** finitur chiron. ſed cetera ſigna. **N**aſcuntur prono. deſcendunt tramite recto. **¶** Et quādo eſt nobis maxima dies in eſtate. ſ. ſole exiſtente in principio cancri. tūc oriuntur de die ſex ſigna directe orientia. de nocte aut ſex oblique. **¶** **E**conuerſo qꝫ nobis eſt minimus dies in anno ſcꝫ ſole exiſtente in principio capricorni tūc oriuntur de die ſex ſigna oblique orientia. de nocte ſo ſex directe. **¶** **Q**uando aut ſol eſt in alterutro punctoz eqꝫotialiū. tunc de die oriuntꝫ tria ſigna directe orientia. ⁊ tria oblique. et de nocte ſimiliter. **¶** **E**ſt em̄ regula quātūcūqꝫ breuis vel plura ſit dies vel noꝝ. ſex ſigna oriuntꝫ de die. ⁊ ſex de nocte. **N**ec pꝫpter plūritatē vel breuitatē diei vel noctis plura vel pauciora ſigna oriuntꝫ. **¶** **E**x hiſ colligitꝫ qꝫ cū hora naturalis ſit ſpaciū tꝫpis in quo medietas ſigni ponitur in qualibet die artificiali. **¶** **S**imilꝫ ⁊ in nocte ſunt duo decim hore naturales. **¶** **I**n oꝫibꝫ aut alijs circulis qꝫ ſunt a latere eqꝫotialis. vel ex pte australi vel ſeptentrionali. maiorantꝫ vel minorantꝫ tur dies vel noctes ſm qꝫ plura vel pauciora de ſignis directe orientibꝫ vel oblique de die vel nocte oriuntꝫ

¶ **P**oſtqꝫ autor determinauit de diuerſitatē dieꝫ ⁊ noctiū ex pte circuloꝝ ſeu ſpheraꝫ. h̄ dñr determinat de diuerſitatē dieꝫ ⁊ noctiū ex parte aſcēſionū ſignoz. **¶** **E**t primo pꝫmittit diuerſitatē aſcēſionum ſignoz ibi. **¶** **N**otādū qꝫ ſex ſigna **S**ecundo ꝫcludit diuerſitatē dierum ⁊ noctiū ibi. **¶** **E**t qꝫ e nobis maxima dies ꝫ. **¶** **N**ota circa lrām ibi **¶** **E**x hiſ colligitꝫ. **D**uplices ſunt hore zodiacales ſiue naturales. et

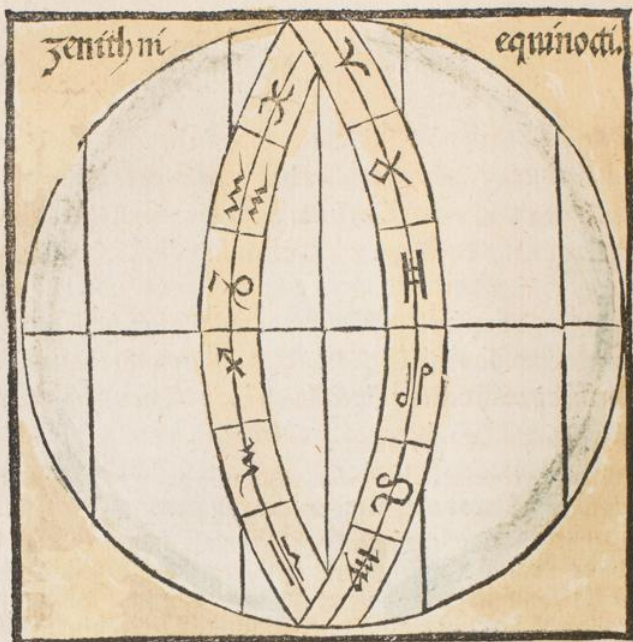
equinoctialis **H**ora equinoctialis est tps in quo .j. gradus de equinoctiali ponunt. et hec hora dicitur equalis vel temporalis **H**ora autem naturalis dicitur tempus in quo .j. gradus de signo zodiacali ponunt. dicitur etiam hora inaequalis zodiacalis vel planetarum de qua autor hic loquitur

Notandum autem quod illis quorum zenith est in equinoctiali circulo solibus in anno transit per zenith capitis eorum. scilicet quando est in principio arietis vel in principio librae et tunc sunt illis duo alta solsticia. quoniam sol directe transit supra capita eorum. **S**unt iterum illis duo ima solsticia. quando sol est in primis punctis cancri et capricorni. **E**t dicitur ima. quia tunc sol maxime remouetur a zenith capitis eorum. **U**nde ex predictis patet. cum semper habeant equinoctium in anno quattuor habeant solsticia. duo alta. et duo ima. **P**atet etiam quod duas habent estates. sole scilicet existente in alterutro punctorum equinoctialium vel prope. **D**uas etiam habent hyemes. scilicet sole existente in primis punctis cancri et capricorni vel prope. **E**t hoc est quod dicitur **A**lfraganus quod estas et hyems. scilicet nostre sunt illis unius et eiusdem complexionis. quoniam duo tempora que sunt nobis estas et hyems illis sunt due hyemes. **U**nde ex illis versibus **L**ucani patet expositio **D**eprehensum est hunc esse locum quo circulus alti. **S**olsticij medij signorum percutit orbem **I**bi enim appellat **L**ucanus circulum alti solsticij equinoctialem. in quo contingunt duo alta solsticia sub equinoctiali existentibus **O**rbem signorum appellat zodiacum quem medium id est mediatum. hoc est diuisum in duo media equinoctialis percutit. id est diuidit. **I**llis etiam in anno contingit habere quattuor umbras. **C**um enim sol sit in alterutro punctorum equinoctialium. tunc in mane iacitur umbra eorum versus occidentem **I**n vespe vero e conuerso **I**n meridie vero est illis umbra perpendicularis. cum sol

sic supra caput eorum. **C**um autem sol est in signis septentrionalibus. tunc
 facitur umbra eorum versus austrum. **Q**uando est in australibus. tunc ia
 citur versus septentrionem. **I**llis autem oriuntur et occidunt stelle que sunt
 iuxta polos sicut et quibusdam alijs habitantibus circa equinoctia/
 lem. unde **Lucanus** sic inquit **T**uz furor extremos mouit romanus ho
 rellas **C**armenesque duces quorum iam flexus in austrum **A**ether non to
 tam mergitur tamen aspicit arcton **L**ucet et exigua velox ubi nocte boetes
 ergo mergitur et par lucet **I**te **D**uidius de eadem stella **I**ngit oceano
 custos erimanthidos vise **A**equorea sua sidere turbat aquas **I**n
 situ autem nostro nunquam occidunt ille stelle. unde **V**ergi. **D**ic vertex nobis
 sp. sublimis. at illum **S**ub pedibus styx atra videtur manesque profundis. et
Lucanus **A**ris in occiduum gemina clarissimum arcton **I**te **V**ergi. in **S**e
 orgicis sic inquit. **A**rcos oceani metuentes equore mergi.

Auto: postquam determinauit de ortu et occasu signorum et de diuersi
 tate dierum et noctium. **C**onsequenter determinat de diuersis accidentibus
 que contingunt habitantibus in diuersis plagis terre. **E**t primo determinat
 de accidentibus que contingunt sub equinoctiali. i. sphaera recta. **S**ecundo sub
 sphaera obliqua etc. **P**rima pars in quattuor diuiditur. **P**rimo deter
 minat de solstitijs habitantium in sphaera recta. ibi. **N**otandum autem etc.
Secundo de hyeme et estate. ibi. patet etiam etc. **T**ertio de umbris
 filiorum. ibi. **I**llis etiam in anno contingit. **Q**uarto de ortu stellarum.
 ibi. **I**llis autem oriuntur.

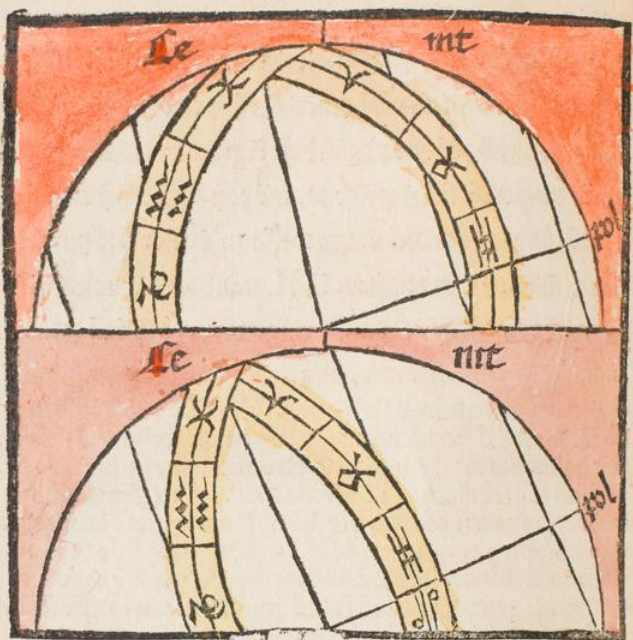
f iij

Illis aut quoz zenith est inter equinoctiale et tropicum cancri contingit his in anno quod sol transit per zenith capitis eorum. quod sic patet. **I**ntelligatur circulus parallelus equidistans equinoctiali transiens per zenith capitis eorum ille circulus interfecabit zodiacum in duobus locis equidistantibus a principio cancri. **S**ol igitur existens in illis duobus punctis transit per zenith capitis eorum. **U**n duas habent estates. et duas hyemes. quattuor solsticia. et quattuor umbras. sicut existentes sub equinoctiali. **E**t in tali situ dicitur quidam Arabiam esse. **U**n **A**lcianus loquens de arabibus venientibus Romam in auxilium Pompeio dicit. **I**gnotum vobis arabes venistis in orbem. **U**mbras mirati nemorum non ire sinistras. **Q**uoniam in partibus suis quandoque erant illis umbræ dextre. quandoque sinistre. quoniam

dōq̄ ppendiculares. q̄nq̄ orientales. q̄nq̄ occidentales. **S**z q̄n ve
 nerant Romā citra tropicū cancri tūc sp̄ habebāt vmbra septentri
 onales. **I**llis siq̄ dē quoz zenith est in tropico cancri p̄tingit q̄ se
 mel in anno trāst sol p̄ zenith capitis eoz. s. q̄n ē in p̄mo p̄ucto can
 cri z tūc in vna hora diei vnus toti⁹ anni ē ill' vmbra p̄p̄dicularis
In tali situ d̄r **Syene** ciuitas. **U**n **Lucan⁹** **U**mbra nulq̄ flectēte
Syene. hoc intellige in meridie vnus diei z p̄ residuū toti⁹ anni ia
 citur illis vmbra septentrionalis

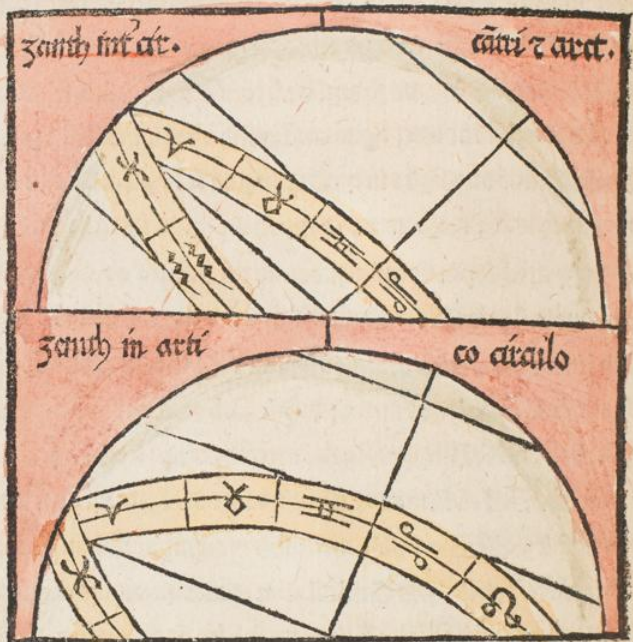
Quic autor determinat de his que accidūt illis habitātibz in sphaera
 obliq̄. **P**ostq̄z h̄ fecit prius in sphaera recta. **E**t primo de illis q̄ acci
 dūt habitātibz inter equoxtiale z tropicū cancri adducēdo regio
 nē q̄ sub ea pte celi situata ē. **S**ecō de illis q̄ accidūt habitantibus
 sub tropico cancri zc. p̄tea patebūt. **N**ota **Syene** ē ciuitas in p̄fi
 nibz ethiopiae z egypti. **E**t teste **Macrobio**. libro secō sup̄ somniuz
Scipionis directe locata ē sub tropico estiuo. i. sub cancro in extre
 mo torride zone. **Q**uare cū sol ad cancrum venit in medio solsticiū
 die supra verticē ciuitatis cadēs. nullā prorsus in ea vmbra efficit.
Et vt dixit **Serui⁹** in buccolicis. p̄hi eo loco effodere puteū nimie
 altitudinis quē sol radiabat recto intuitu octauo kalendas **Iulias**
 q̄n est in cancro z h̄at ciuitatē tāgit in textu **Lucanus**

Illis ho quoz zenith est inter tropicū cancri z circulū arcticū
 ptingit q sol in sempiternū nō transiit p zenith capitis eorū z illis
 sp iacit umbra versus septentrionē **T**alis ē sit^o noster. **N**otādū etiā
 q **E**thiopia vl aliq ps ei^o ē circa tropicū cancri. vñ **L**ucan^o **E**thio/
 pūqz solum qd nō pmeret ab vlla **S**igniferi regione poli nisi po/
 plitelapso. **U**ltima curuati ptenderet vngula tauri. **D**icūt em qdā
 q ibi sumit signū eqnoce p duodecima pre zodiaci z p forma aīal
 q fm maiorē pre sui ē in signo qd denoiat. **U**nde taur^o cū sit in zo/
 diaco fm maiorē sui pre. tñ extendit pedē suū vltra tropicū cancri.
 z ita pmit ethiopiā. lz nulla ps zodiaci pmat eā. **S**i em pes tauri
 te q loquitur autor extendere^t sūsus eqnoctiale z eēt in directo arctis

vel alterius signi. tunc p̄meretur ab ariete vel virgine. 2 alijs signis
 qđ patet p̄ circulū eq̄noctialē paralellū circūductū p̄ zenith capitis
 ipsoꝝ ethiopū. 2 arietē 2 virginē vel alia signa. **S**ed cū ratio physica
 huic p̄trarie. nō em̄ ita eēt denigrati si in t̄pata nascerent regione
 habitabili. **D**icendū q̄ illa ps ethiopie. de qua loq̄t **L**ucan⁹ est sub
 eq̄noctiali circulo 2 q̄ pes thauri de q̄ loq̄t extēdit̄ s̄sus eq̄noctialē
Sed distinguif̄ tūc inter signa cardinalia 2 regiones. **N**ā signa car
 dinalia dicunt̄ duo signa in quib⁹ p̄tingūt solsticia. 2 duo in quib⁹
 p̄tingūt eq̄noctia. **R**egiones aut̄ appellant̄ signa intermedia. **E**t s̄m
 h̄ patet q̄ cū ethiopia sit sub eq̄noctiali nō p̄mitur ab aliq̄ regione
 sed a duob⁹ signis t̄m cardinalib⁹. s. ariete 2 libra. **I**llis aut̄ q̄z ze
 nith ē in circulo arctico p̄tingit in q̄libet die 2 t̄pe āni q̄ zenith capis
 tis eoz ē idē cū polo zodiaci. 2 tūc h̄nt zodiacū siue egypticā p̄ ho
 rizōte. **E**t h̄ ē qđ d̄t **A**lfragan⁹ q̄ ibi circul⁹ zodiaci flectit̄ sup̄ circulū
 hemisperiū. **S**ed cū firmamentū p̄tinue moueat̄ circul⁹ horizontis
 interfecabit̄ zodiacū in instāti 2 cuz sint maximi circuli in s̄phera in
 tersecabūt se in p̄tes eq̄les. **U**nde statim medietas vna zodiaci emer
 git supra horizōtē 2 reliqua dep̄mitur sub horizonte subito. **E**t h̄ est
 qđ d̄t **A**lfragan⁹ q̄ ibi occidūt repente sex signa. 2 reliqua sex oriū
 tur in toto eq̄noctiali. **C**ū aut̄ egyptica sit horizon illoꝝ. erit tropic⁹
 cancri totus supra horizontē. 2 tot⁹ tropic⁹ capricorni sub horizon
 te. 2 sic sole ex̄ite in p̄mo p̄uncto cancri erit illis vna dies. xxiij. hora
 rum 2 q̄si instās p̄ nocte. qz in instāti sol t̄ngit horizontem 2 statim
 emergit. 2 ille p̄tractus est p̄ nocte. **R**euerſo p̄tingit illis sole existē
 te in p̄mo puncto capricorni. **E**st em̄ tūc illis vna nox viginti quat
 tuor horarum 2 quasi instans pro die

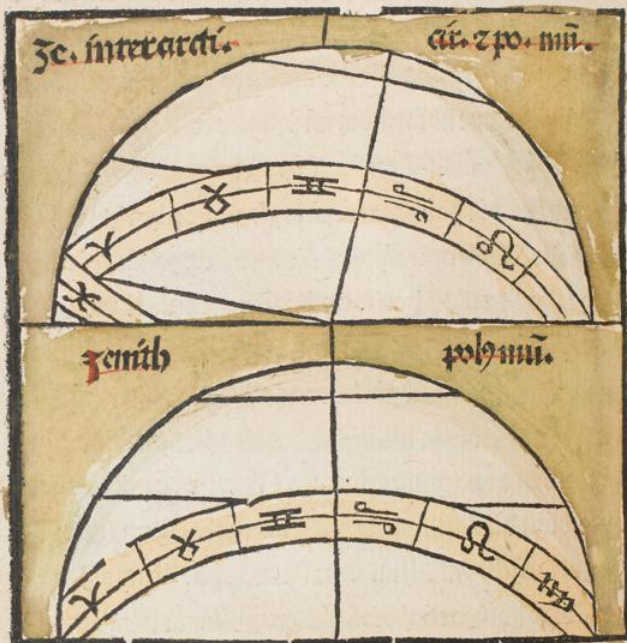
In hac parte autor determinat de illis quoz zenith ē inter tro-
piciū cancri ⁊ circulū arcticū atqz etiā qz zenith ē in circulo arctico
Circa p̄mū inducit quoddā incidētale de ethiopia an ipa sub tro-
pico cancri sit situata vel sub equinoctiali quod dubium ex p̄sequē-
ti sub distinctione soluit

Illis autē qz zenith ē inter circulū arcticū ⁊ polū mūdi arcticū
p̄tingit qz horizon illoz itersecat zodiacū in duobz p̄ctis eq̄distā-
tibz a p̄ncipio cancri. ⁊ in reuolutōe firmamēti p̄tingit qz illa portio
zodiaci intercepta sp̄ relinq̄t supra horizonē. **U**n̄ p̄ qz q̄diu sol ē
in illa portōne intercepta. erit vn̄ dies p̄tinu⁹ sine nocte. q̄ si illa por-
tio fuerit ad q̄titatē signi erit ibi dies p̄tinu⁹ vn̄ mēsis sine nocte
sed si illa portio fuerit ad q̄titatē duoz signoz. erit duoz mēsiū. ⁊
ita deinceps **¶** Itē p̄tingit eisdē qz portio zodiaci intercepta ab illis

Duobz cūctis eq̄distātibz a p̄ncipio cap̄corni sp̄ relinq̄t sub horizon
 te. **U**nde cū sol est in illa portione intercepta erit vna nox sine die.
 breuis vel magna s̄m q̄ritatem intercepte portionis. **S**igna at̄ re
 liqua. que eis oriunt̄ z occidūt. p̄postere oriuntur z occidūt. **Q**uā
 tur p̄postere sicut taurus ān arietē. aries ān pisces. pisces ān aquari
 um. **E**t tñ signa his opposita oriunt̄ recto ordine z occidūt p̄poste
 re. vt scorpius ante libraz. libra ān ḡginem. z tñ signa his opposita
 occidunt directe. illa. s. q̄ oriebant̄ p̄postere. vt taurus. **I**llis autēz
 quoz zenith est in polo arctico p̄tingit q̄ illoz horizon est idēz qd̄
 eq̄noctialis. **U**nde cum eq̄noctialis intersecet zodiacū in duas par
 tes equales. sic z illoz horizon relinquit medietatē zodiaci supra z
 reliquam infra. **U**nde cū sol decurrat p̄ illā medietatē q̄ est a p̄ncipi
 o arietis vsq̄z in finē ḡginis. vnus erit dies p̄tinus sine nocte. et
 cum sol decurrat in illa medietate. que est a p̄ncipio libze vsq̄z in finē
 pisciū erit nox vna p̄tinua sine die. **Q**uare z vna medietas totius
 anni est vna dies artificialis z alia medietas est vna nox. **U**nde to
 tus annus est ibi vn⁹ dies naturalis. **S**ed cū ibi nunq̄z magis. 23.
 gradibz sub horizonē de p̄mat̄. videtur q̄ illis sit dies p̄tinu⁹ sine no
 cte. **N**am z nobis dies d̄z ān solis ortū sup̄ horizonē. hoc at̄ est q̄tuz
 ad vulgare sensibilitatē. **N**ō em̄ est dies artificialis q̄tum ad phy
 sicam rōnē nisi ab ortu solis vsq̄z ad occasum eius sub horizonē. **A**d
 hoc itēz q̄ lux videt̄ ibi eē p̄petue qm̄ dies ē ānq̄z sol leuet̄ sup̄ terrā
 p. 18. grad⁹ vt d̄t̄ Ptolomeus. **A**lii ḡo magistri dicūt. 30. s. p̄ q̄ritatē
 vni⁹ signi. **D**dm̄ q̄ aer est ibi nubilosus z spissus. **R**adi⁹ em̄ solaris
 ibi cristēs debilis fortis magis de vaporibz eleuat̄ q̄z possit consu
 mere. **U**nde aerem non serenat z nō est dies

Autor in h̄ loco determinat de illis q̄z zenith est inter arcticū
 circulū z polū mūdi. atq; etiā de illis q̄z zenith est pol' mundi.
Nota circa vltimā l̄ram autor duo argumēta inducit q̄ et soluit
 ne alicui occurrat dubiū de primo die sub polo arctico. p̄mum ibi.
Sed nunq; scdm̄ ibi. Ad hoc iterū.

Imaginē aūt q̄dā circul' in sup̄ficie terre directe supposit' eq̄no/
 ctiali. **I**ntelligat ali' circul' in sup̄ficie terre trāssēs p̄ orientē z occi/
 dentem z p̄ polos mūdi. **I**sti duo circuli interfecāt sese in duob; lo/
 cis ad angulos rectos sphaerales. z diuidūt totā terram in q̄rtuor; q̄r/
 tas. quaz vna est nostra habitabilis. illa. s. q̄ intercipitur inter semi/
 circulum ductū ab oriente in occidentē in sup̄ficie eq̄noctiali z semi/
 circulū ductū ab oriēte in occidentē per polū arcticū. **N**ec tamen

Illa quarta tota ē habitabilis. qm̄ ptes illi⁹ p̄pinq̄ eq̄noctiali inha-
 bitabiles sunt. ppter nimum calorē **S**ilr ptes ei⁹ p̄pinq̄ polo arcti-
 co inhabitabiles sunt. ppter nima frigiditatem **I**ntelligat̄ ḡ vna li-
 nea eq̄distās ab eq̄noctiali diuidēs ptes q̄rte inhabitabiles. ppter
 calorē a p̄tibo habitabilib⁹ q̄ sunt versus septētrionē **I**ntelligat̄ eti-
 am alia linea eq̄distās a polo arctico diuidēs partes quarte inha-
 bitabiles q̄ sunt versus septētrionē ppter frig⁹ a partib⁹ habitabilib⁹
 que sunt versus eq̄noctialem. **I**nter istas etiā duas lineas extremas
 intelligantur sex linee parallele equinoctiali que cū duab⁹ priorib⁹
 diuidunt partem totalem quarte habitabilem in septem portiones
 que dicū septem climata prout in presenti patet figura

Dicitur autē clima tantū spaciū terre p̄ quantū sensibiler variaz
horologiu. Idē namq; dies estiuus aliquātus. qui est in vna regio
ne. z sensibiler est minor in hora videlicet media in regione ppinq̄/
ori austro. Spaciū igit tantū quantū incipit dies idē sensibiler
variari in media hora vt p̄dictū est dicit clima. Nec est idē horolo/
giū cū p̄ncipio z fine huius spaciū obseruatū. Hore enim diei sensi/
biliter variantur quare et horologium

Nec est tertia ps principalis tertij capituli. In qua auctor di/
stinctōem climatū ostendit z docet modū z imaginatōem climatis
atq; eius descriptōem. imaginatōez ibi. Imaginet autē. descriptōem
ibi. Dicit autē clima. **N**ota clima dicitur a dicitur qd̄ sciat inclinari. qz
climata inclinant a meridie versus septētrionē. Vel dicitur grece cli/
ma quod ē gradatio latine. qz gradatim a meridie vsus mediuz no/
ctis procedēdo fiunt tam s̄m longitudinē q̄ s̄m latitudinē minora
Notatur autē distinctio climatū z sumit s̄m q̄ artificiales dies lon/
gissimi in diuersis locis sensibiler variant que variatio attendit
penes medietatem hore. Sicut sensibilis variatio vocis penes semi/
tonium est accepta

Medium igitur primi climatis est vbi maxima diei prolixitas
est. jz. horarū. et eleuatio poli mundi supra circulū hemispherij gra/
dibus. j6. et dicitur clima dyameroes. Initium eius est vbi diei ma/
ioris prolixitas est. jz. horarum. et dimidie et quarte vnus hore. et
eleuatur polus supra horizontem gradibus. jz. et dimidio et quar/
te vnus gradus. Et extenditur eius latitudo vsq; ad locum vbi
longitudo prolixioris diei est. jz. horarum. et quarte vnus. et cleua/
tur polus supra horizontem gradibus. zo. et dimidio. quod spa/
cium terre est. 44 o. miliaria. **M**edium autem secundi clima/
tis est vbi maior dies est. jz. horarum et dimidie. et eleuatio poli su/
pra horizontem. z 4. graduum. et quarte partis vnus gradus. Et

Dicitur clima diasynes. latitudo vero eius est ex termino primi climatis vsq; ad locū vbi fit dies prolixior. 13. horarum et dimidie et quarte partis vnius hore et eleuatur polus. 27. gradib; et dimidio et spaciū terre est. 400. miliarium. ¶ **M**ediū tercū climatis est vbi fit longitudo prolixioris diei. 14. horarum et eleuatio poli supra horizonem. 30. graduum et dimidiū. et quarte vnius partis. **E**t dicitur clima dialexandrios. latitudo eius est ex termino secundi climatis vsq; vbi prolixior dies est. 14. horarum et quarte vnius et latitudo poli. 33. graduum et duarum tertiarum. quod spaciū terre est. 350 miliarium. ¶ **M**ediū quarti climatis est vbi maioris diei prolixitas est. 14. horarum et dimidie et axis latitudo. 36. graduum et duarum quintarum. **E**t dicitur diarbodos. latitudo vero eius est ex termino tercū climatis vsq; vbi prolixitas maioris diei est. 14. horarum et dimidie et quarte partis vnius. eleuatio autem poli. 39. graduum et quod spaciū terre est. 300. miliarium. ¶ **M**edium quinti climatis est vbi maior dies est. 15. horarum et eleuatio poli. 41. gradus et terciē vnius. **E**t dicitur clima diaromes. latitudo vero eius est ex termino quarti climatis vsq; vbi prolixitas diei fit. 15. horarum et quarte vnius. et eleuatio axis. 43. graduum et dimidiū quod spaciū terre est. 255. miliarium. ¶ **M**edium sexti climatis est vbi prolixior dies est. 15. horarum et dimidie. et eleuatur polus super horizontem. 45. gradibus et duabus quintis vnius. **E**t dicitur clima diaborislynes. Latitudo vero eius est ex termino quinti climatis vsq; vbi longitudo diei prolixior est. 15. horarum et dimidie et quarte vnius. et axis eleuatio. 47. graduum et quarte vnius que distantia terre est. 212. miliarium. ¶ **M**edium autem septimi climatis

matis est vbi maior prolixitas diei est. 36. horarum et eleuatio poli supra horizontem. 48. graduum et duarum terciarum. Et dicitur clima diaripheos. Latitudo vero eius est ex termino sexti climatis vsq; vbi maxima dies est. 36. horarum et quarte vnius. et eleuatur polus mundi supra horizontem. 30. gradibus et dimidio quod spacium terre est. 385. miliarium

In hac parte auctor persequitur declarationem de climatibus secundum ordinem. **N**ota in inuentione climatium preuenitur eleuatio poli et tempus prolixioris diei. Eleuatio poli inuenitur. Sumatur in quacumque regione quadrans. vel astrolabium et videatur quantum solis est in principio arietis vel librae eleuatur illa eleuatio subtrahatur. a. 90. gradibus residuum tunc quod fuerit erit poli eleuatio. Diuersitas autem horarum vel prolixitas diei sic inuenitur. Capiatur eleuatio poli in corpore spherico secundum artem iam dictam hoc est fiat eleuatio termini axis equinoctialis vel sphaere. Et loceatur initium cancri ad horizontem ex parte orientis et notetur gradus equinoctialis quem horizon intersecat. Hoc facto circūducatur sphaera ab oriente versus occidentem quousque initium cancri tetigerit horizontem ex parte occidentis. Nam tot erunt hore utique illius diei quotiens quidam gradus de ipso. scilicet equinoctiali circulo ascenderunt.

Nota secundo. Inter climata primum secundum auctorem vocatur diamerodes quod dicitur a dia quod est deus et meroe ciuitate que prope equinoctialem famosa situaetur. Secundum dialyenes a ciuitate syene. Tercium dialexandrios ab alexandria famosissima ciuitate. Quartum diarodos a rodo insula. Quintum diaromes a roma urbe famosissima. Sextum diaboristetes a borea vento. Septimum diaripheos a ripheis montibus in quibus iam dicitur nix perpetua propter nimiam frigiditatem. Nam propter altitudinem illorum montium radius solis reflexi de superficie terre non possunt perungere ad vertices montium generando ibi calorem

Ultra autem huius septimi climatis terminum. licet plures sint insule. et hominum habitationes. quicquid tamen sit. quoniam prauum est habitationis sub climate non computantur. Omnis itaque inter terminum initialem climatium et finale earundem diuersitas est trium horarum. et dimidie die. et ex eleuatione poli supra horizontem. 38. graduum. Sic igitur

pater vnuscutusq; climatis latitudo a principio ipsius solus equinocti
alem vsq; in finem eiusdem solus poli arcticū. et q̄ p̄mi climatis lati-
tudo est maior latitudine sc̄di. et sic deinceps **L**ongitudo autē clima-
tis p̄t appellari linea ducta ab oriēte in occidentē equidistans ab equi-
noctiali **U**nde longitudo p̄mi climatis est maior longitudine sc̄di. et
sic deinceps q̄d p̄tingit p̄pter angustia spherē

Autor ex p̄dictis q̄dam corollaria q̄ in textu patebūt p̄cludit
Primo tamē adducit vnū notabile de quibusdā locis habitabilib⁹
extra septimū clima. **L**ū d̄r. Licet plures sint insule et hoīm habita-
tōes et c. q̄ etiā in climata distingui possent. Sed qm̄ in temperate
sunt. ideo eas reliq̄t indistinctas. **N**ota **P**tolomeus quē in sequen-
tus est autor tpe suo p̄tem terre habitabile in septē distinguit clima-
ta. eo q̄ p̄tes magis septentrionales modice tūc erāt habitatiois. **N**e-
q̄ sufficiens causa nō distinctōis est prauitas habitatiois. vt vult au-
tor. **Q**uonia multae insule vel regiones p̄p̄ equinoctiale sunt tāte pra-
uitatis et forte maioris. ex eo q̄ monstra ibidē multa ac varie figura-
tōis veluti historici sentiūt generā. et tamē inter climata enumerant
Icirco quia nostre regiones propter motū octaue spherē magis ad
temperamentū sunt redactae. **T**abula climatū viginti quattuor ha-
bitabilium noua et satis verificata sequitur

